

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200863

UNIVERSAL
LIBRARY

ಕನ್ನಡ ಯುತು ಸಂಹಾರ

ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಕಾನ್ಯಾಲಯ

ಮೈಸೂರು

ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣ-೧೯೪೭

ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳೂ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ಸೇರಿವೆ

ಬೆಲೆ, ರೂ. ೦-೧೨-೦

ಮುದ್ರಣಕಾರರು :

ಜಿ. ಎಚ್. ರಾಮರಾವ್, ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ.

ಮೈಸೂರು ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು

ಮೊದಲ ಮಾತು

೧

ಋತು ಸಂಹಾರ, ಭರತವರ್ಷದ ಹಿರಿಯ ಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಮೊದಲ ಕೃತಿ. ಋತುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಅಥವಾ ಗುಂಪು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದ ಈ ಕೃತಿ, ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ನೂರನಲವತ್ತುನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆರು ಸರ್ಗಗಳ ಒಂದು ಖಂಡ ಕಾವ್ಯ. ಒಂದೊಂದು ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಋತುವಿನಂತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗ್ರೀಷ್ಮ, ವರ್ಷ, ಶರತ್, ಹೇಮಂತ, ಶಿಶಿರ, ವಸಂತ ಈ ಆರು ಋತುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ವರ್ಣನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

೨

ಒಂದೊಂದು ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ತೆರನಾದ ಗಾಡಿಯಿಂದ ಮೆರೆಯುವ ಪ್ರಕೃತಿದೇವಿಯ ವಿಭವಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋದ ತರುಣ ಕವಿ ಹೃದಯದ ಬೆಡಗಿನ ಒಂದು ಭಾವ ಈ ಕೃತಿಯ ಸರ್ಗ ಸರ್ಗ ದಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಸಾಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮೋಹಕವಾದ ವರ್ಣನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗುಂಪು ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ: ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ, ಮಳೆಯಲ್ಲಿ, ಚಳಿಯಲ್ಲಿ, ಮಾಗಿಯಲ್ಲಿ, ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೆಲ ಹೊಲ ಹೊಳೆ ಬಾನು ಬಯಲು ಏನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುವ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಒಂದು ಗುಂಪು. ಈ ಹೊರ ಅವರಣದ ಪ್ರಕೃತಿಯ, ಸರಿಸಾಮಾನ್ಯ ನಲ್ಲನಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುವ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪು. ಹೀಗೆ ಕೇವಲ ವರ್ಣನಾತ್ಮಕ ಗೀತೆಯಾಗಿರುವ ಈ ಪ್ರಣಯ ವಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾದ ಋತುಗಳ ವರ್ಣನೆ ಚೆಲುವಾಗಿ, ಸರಳವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಾಂಧ್ಯರು, ಪಾಂಥೆಯರು, ವಿರಹಿಗಳು, ಪ್ರಿಯರು, ಪ್ರೇಯಸಿಯರು, ಕುಲವಧುಗಳು, ಅಭಿಸಾರಿಕೆಯರು, ಅಬಲೆಯರು, ಭೀರುಗಳು, ರಾಗಿಣಿಯರು, ಪ್ರಮದಿಯರು—ಇವರುಗಳ, ಕಾಡೆಮ್ಮೆ, ಕಾಡಾಸೆ, ಕಾಡುಹಂದಿ, ಹಾವು, ಹುಲ್ಲೆ, ನವಿಲು. ಮೊನ, ಮಿಣುಕುಹುಳು—ಇವುಗಳ ಸಾರಸ.

ಕೌಂಚ, ಹಂಸ, ಬಲಾಕ, ಕೋಗಿಲೆ—ಇವುಗಳ; ನೀಪ, ಪಾಟಿಲ, ಬಕುಳ, ಬಂದುಗೆ, ಮೊಲ್ಲಿ, ಮಾಲತಿ, ಕಮಲ, ಕಲ್ಪಾರ, 'ಕನ್ನೈದಿಲೆ, ಬಿಟ್ಟದಾವರೆ, ಕೇದಗೆ, ಕಾಶ, ಕಿಂಶುಕ, ಶೇಫಾಲಿಕಾ, ಶ್ಯಾಮ, ಕುರವಕ, ಕುಸುಂಭ, ಕರ್ಣಿಕಾರ--ಇವುಗಳ ಒಂದು ಸೊಗಸಿನ, ಬಣ್ಣದ, ಗಾನದ, ಕಂಪಿನ ಮೆರವಣಿಗೆಯೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

೩

ಋತು ಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೂ ಮಾನವನನ್ನೂ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ರೀತಿ 'ಹೊರಗಣ್ಣಿನ ನೋಟ'ಕ್ಕೆ ಕಂಡ ರೀತಿಯೆಂಬ ಅಸಮಾಧಾನ ಹಲವರಿಗೆ. ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದಲೂ ಅಳವಡ ಒಳ ನೋಟದಿಂದಲೂ ಶಾಕುಂತಲಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕಾಳಿದಾಸನೇ ಇದರ ಕರ್ತೃವಿರಬಹುದೇ-ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೂ ಈ ಅಸಮಾಧಾನ ಎಡೆಗೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕುರಿತು ನಾವಪ್ರತಿನಾವಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕೃತಿ ಪರಿಚಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗದ ವಿಷಯ. ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು: 'ಋತು ಸಂಹಾರ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕೃತಿಯೆಂಬುದೆ ಬಹು ಮಂದಿ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಮತ ಇದು ಆತನ ಪರಿಣತ ಮಯಸ್ಸಿನ ಫಲವಲ್ಲ, ತರುಣ ಮಯಸ್ಸಿನ ಪುಷ್ಪ, ಪ್ರಥಮ ಪುಷ್ಪ. ಈ ಕೃತಿಪುಷ್ಪದಿಂದ ಕವಿಯ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅದು ಕುಂದಲೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಸೌಂದರ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಯ ಒಂದು ಸರಳ ವರ್ಣನೆಗೆ ತೃಪ್ತಿಪಡುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೃತಿ ಆನಂದದಾಯಿ.

೪

ಕನ್ನಡ 'ಋತು ಸಂಹಾರ' ಮೂಲದ ಭಾಷಾಂತರವಲ್ಲ, ಭಾವಗ್ರಹಣ. ಮೂಲದ ಎಲ್ಲ ಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಬಂದಿರುವವೂ ಮೂಲದಲ್ಲಿನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸರಿತೋರಿವಂತೆ ಮೂಲದ ಭಾವಕ್ಕೆ, ಆರಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಅಡಸದ ಹಾಗೆ ಹಲಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಅಲ್ಲದೆ, ಶ್ಲೋಕದ ಭಾವ ಅಶಯ ಹೊಳೆಯಲೆಂದು ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೂ ಒಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಋತು ಸಂಹಾರ' ಎಂಬ ಅನುವಾದ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈಚೆಗೆ ಧಾರವಾಡದ 'ಶ್ರೀ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೇಶವಶರ್ಮಾ ಗಲಗಲಿಯವರು ಋತುಸಂಹಾರದ ಬೇರೊಂದು ಅನುವಾದವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅನುವಾದದಂತೆ ಇದೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿ, ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾನವ ಪ್ರೇಮವನ್ನೂ ಕುರಿತ ಕವಿಗುರುವಿನ ಸದಾಶಯಗಳು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗಲೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಕೃತಿ ಮೊದಲು 'ಜೀವನ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಯಿತು. ಈ ಕೃತಿಗಾಗಿ ನಾನು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ರಾಜಸೇವಾಪ್ರಸತ್ತ ಶ್ರೀ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ, ಕಾವ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಕಟನೆಯಾಗಿ, ಈ ಕೃತಿ ಈಗ ಮುದ್ದಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾವ್ಯಮಾಲೆಯ ಪ್ರಕಾಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಚಿದಂಬರಂ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಸೌಜನ್ಯವೂ ಸ್ನೇಹವೂ ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಾಗಿ ಇದ್ದಿದೆ. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಚ್ಚುಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್‌ನ ಒಡೆಯರಾದ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ರಾಮರಾಯರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

೨೦೧೧-೧೨

ಎಸ್. ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ

ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ವಿ ವ ರ

ಮೊದಲ ನಾತು	v
ಗ್ರೀಷ್ಮ ಋತುವರ್ಣನೆ	೯
ವರ್ಷ ಋತುವರ್ಣನೆ	೧೫
ಶರದೃತುವರ್ಣನೆ	೨೧
ಹೇಮಂತ ಋತುವರ್ಣನೆ. . . .	೨೭
ಶಿಶಿರ ಋತುವರ್ಣನೆ	೨೯
ವಸಂತ ಋತುವರ್ಣನೆ	೩೨

ಕನ್ನಡ ಯೆತು ನಂಹಾರ

ಗ್ರೀಷ್ಮ ಋತು ವರ್ಣನೆ

ಅಗರುಸ

ವೃಚಂಡಮಾದ ದಿನಕರಂ ಜಗವನೆಲ್ಲ ತಪಿಸಿರೆ
ಮನೋಜ್ಞಮಾದ ಹಿರುಕರಂ ತಣುಕನಂತೆ ಸೂಸಿರೆ
ದಿನಾಂತ ರಾಂತ ಸಮಯ ತ್ಯಾನತಿ ವಿಸೋದಮಾಗಿರೆ
ಜಲಾವಗಾಹದಿಂದಲ್ಯಾನಂದ ಮಂದಿಗಾಗಿರೆ
ಗ್ರೀಷ್ಮಸಿಂದು ಬಂದನೀ ಧರೆಗೆ ಮನ್ಮನೋಹರೆ!

ಬೆಂದ ನಸ

ಚಂಡದಾವಾನಲನ ಉರಿಗೆ ಬೆಂದಳದಿರುವ
ಗರಿಕೆವುಳ್ಳ ಕರಿಕಲೆಸೆಯುತಿರಲು
ಭೀಷ್ಮವಾತಾಹತಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ತಿರನೆ ತಿರನ
ಬಣಗಿಬೆಲೆ ಸುತ್ತಿತ್ತ ಹಾರುತಿರಲು
ನುಡುವ ತಪನಾತನಕೆ ಜಲವ ಸೆಲೆಯೊಣಗಿರುವ
ಬರಗೊಳಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುತಿರಲು
ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವಿನೊಳಿಂತ ಭೀಷ್ಮವಾಗಿರೆ ವನವು
ನೋಡೆ ಬೆದರುವುದನು ನಮ್ಮ ಮನವು

ಸುಂದರೀಕಳ

ಚಂಡಕಿರಣಜಾಲದಿಂದ ರಸಿಯು ಧರೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ದಲಿಸಿ
ಧೂಳನೆರತಿ ಕಪನನೊಡ್ಡಿ ಜನರ ಮನವು ಒಗ್ಗುಲೊಳಿಂ
ಕಾದ ಗಾಳಿ ರಭಸದಿಂದ ಸುಟ್ಟಿ ರೆಪ್ಪೆಲಾ ಉರಿದು ಬೀಸಿ
ಸರ್ವ ಜೀವ ಜಾಲಪಿಂದ ಬೇಸಗೆಯಲಿ ನಮೆವುದೈಸೆ

ಮೃಗಜಲ

ಚಂಡತಪನ ತಾಪದುರಿಗೆ ನೀರಡಸಿರೆ ಗಂಟಲೊಣಗೆ
 ಬಿಸಿಲ ಝಳಕೆ ಮಿರುಮಿರುಗುತೆ ದೂರದಾ ವನಾಂತಡೆಗೆ
 ಹೊಳೆಯುತಿರುವ ನೆಲನ ನೋಡಿ ನೀರಿನೊಂದು ಹೊಳೆಯದೆಂದು
 ಬಗೆದು ಮೃಗಗಳತ್ತಲೋಡಿ ನೋಯುತಿಹವು ಬರಿದೆ ನೊಂದು

ಝಗ

ಎಲೆಗಳೊಣಗಿ ಉದುರಿಹೋದ
 ಮರದ ಬರಲುಗೊಂಬೆಗಳಲಿ
 ವಿಹಗ ನೀವಹ ಮೌನದಿಂದ
 ಸುಯ್ಯು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿದೆ.
 ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಯುರಿಗೆ ಬೆಂದು
 ಬಯಲುಸೀಮೆಗಳನು ಉಳಿದು
 ಬಿಟ್ಟಿದೆಡೆಯ ಮರಗಳೆಡೆಗೆ
 ಕೋತಿ ಬಳಗವೆದ್ದಿದೆ.

ತೃಷ್ಣೆ—೧

ನೊರೆದಿಳಿದಿರೆ ಲಾಲಾರಸ
 ಕಟನಾಯನು ಸುತ್ತಿ
 ಜೋಲುತ್ತಿರೆ ಕೆನ್ನಾಲಗೆ
 ಮೊಗವನು ಮೇಲೆತ್ತಿ
 ಬಾಯಾರಿದ ಮಹಿಷೀಕುಲ
 ಗರಿಗಪ್ಪರವುಳಿದು
 ನೀರರಸುತೃಪ್ತರುತಿದೆ
 ಬನಬನದಲಿ ಸುಳಿದು.

ತೃಷ್ಣೆ—೨

ನೀರಾರಿ ಕೆಸರೊಣಗಿ ಭದ್ರಮುಷ್ಠಿಯ ಜೊಂಡು
ಬೆಳೆದಿರಲು ಬರುಗೊಳವನೊಂದ ನೋಡಿ
ರವಿಕಿರಣದುರಿಯಿದೆ ಸೀದು ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಂಡು
ಕಾಡುಹಂದಿಯದೊಂದು ಮುಸುಡು ತೀಡಿ
ಕೋರೆದಾಡೆಗಳಿಂದ ಬಗೆಯುತಿಹುದೋರಂತೆ
ಭೂತಲಕೆ ಬಾದಣವ ಕೊರೆಯುವಂತೆ

ಸರಸ್ವ

ವನಗಜಗಳೈತಂದು ಘೋರ ಘರ್ಷಣೈದಿ
ಒಂದರೊಡನೊಂದಿರದೆ ಸೆಣಸಾಡಿದಂದು
ತಾವರೆಯ ಲತೆ ಹರಿದು ಮತ್ಸ್ಯಜಾಲವು ಅಳಿದು
ಪಂಕಮಯವಾಗಿರುವುದೀ ಸರಸಿಯಿಂದ

ದಾವಾನಲ—೧

ನವ ಕುಸುಂಭವವೋಲು ಹೊಸಕಾಂತಿಯಿಂದಿಸೆದು
ಸ್ವಚ್ಛ ಸಿಂಧೂರದೊಲು ಮಿನುಗುತುರಿದು
ತರುಲತೆಗಳೆಲೆಕೊನೆಯನಾವರಿಸಿ ಧಗಧಗಿಸಿ
ದಿಗ್ವಿಗಂತವನೆಲ್ಲ ಮುರಿದು ಹುರಿದು
ಪ್ರಬಲ ಪವನೋದ್ಘಾತ ಚಂಡ ದಾವಾನಲವು
ಧರೆಯನೆಲ್ಲವ ಬಾಚಿ ದಹಿಸುತಿಹುದು

ದಾವಾನಲ—೨

ಗಾಳಿ ಬೀಸಿತೋ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿತೋ
ಗಿರಿಯ ದರಿಯನಾವರಿಸಿ
ಭಳಿರು ಭಟಲೆಂದು ಬಿದಿರು ಸುಟ್ಟಿತೋ
ಮೆಳೆಗಳೊಣಗಿ ಧಗಧಗಿಸಿ
ಖಗವು ನೊಂದಿತೋ ಮೃಗವು ಬೆಂದಿತೋ
ಕಾಡು ಕಿಚ್ಚಿನಲಿ ನಶಿಸಿ.

ದಾವಾನಲ- - ೩

ಶಾಲ್ಮಲೀ ವನಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ
ಮರದ ಪೊಟ್ಟರೆಗಳ ದಹಿಸಿ ಕನಕಗೌರವರ್ಣವೆರಸಿ
ಮಿಂಚುತೆಸೆದು ದೀಪ್ತವಾಗಿ ಭೂರಿಕೆಂಡಗಳನು ಸೂಸಿ
ವನವನ್ನೆಲ್ಲ ಬೂದಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದುರಿ ಭಡಾಳಿಸಿ

ಮಾನವ ಲೋಕ

ಚಂದನರಸದನುಲೇಪನವೆರಸಿದ
ತೆಳ್ಳನೆ ದುಗುಲನ ಧರಿಸುವರು.
ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಯ ಬಿಸಿಲುಮುಚ್ಚಿನಲಿ
ತೆಂಗಾಳಿಗೆ ಮೈಯಾನುವರು
ತಣ್ಣನೆ ತುಂತುರು ಸೀರ್ಪನಿ ಚಿಮ್ಮುವ
ಜಲಯಂತ್ರವ ತಾ ನೆಮ್ಮುವರು.
ಇನಿಯಳು ತಂದಿಹ ಶೀತಳ ಸುಖಕರ
ಪಾನೀಯಕೆ ತುಟಿ ತೆರೆಯುವರು.
ಜೇನ್ದನಿ ಜಗುಳುವ ವೀಣಾಗಾನದ
ಪೆಂಪಿನಲುಸಿಗೆ ಕರಗುವರು
ಹಾಲನು ಹೋಲುವ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ತಿಂಗಳ
ಅವೃತದ ಲಹರಿಯೊಳದ್ದುವರು.

ಆಮಿಷ

ತೈಲ ಕಷಾಯ ಸ್ನಾನಾನಂತರ
ತೆಳ್ಳನೆ ಬೆಳ್ಳನೆ ಚೀನಾ ಅಂಬರ
ತನುವಿನೊಳೊಪ್ಪುವ ಲಲನೆಯರು
ಚಂದನ ವಂಶವಿಲೇಪದಿ ಮೆರೆದಿರೆ
ಕಾಡಿಗೆಗಣ್ಣಿನ ನೋಟವನೆಬಿಡಿರೆ
ಅರಿಹರಿಕೆಯೊಳು ಸೋಲದರು !

ಪ್ರಸಾಧನ

ಝಣಿರು ಝಣಿರೆನುಕುವನ ಸೇವುರ
 ರಮಣಿಯರಡಿಗಳೆತ್ತಿ ಶ್ರುತಿರೆ
 ಮಘಮುಘಿಸುತ ಹೊಸ ಕುಲ್ಲಗೆ ಹೂ ಸರ
 ಸಿರಿಮುಡಿಮಲ ರಾರಾಜಿಸಿರೆ
 ಅಲತಿಗೆ ರಸವನು ತೇರನ ಸುವರ
 ಚರಣಕವಲನಲಿ ರಂಜಿಸಿರೆ
 ಲಲನೆಯರಂದದ ರೂಪಸುಲಾಸಕೆ
 ಯುವಜನ ನೋಲುತ್ತದೊತ್ತರತ್ತಿರೆ

ಸೆಳೆ

ಚಾರು ಚಂದಿರನುದಿಸಿ ಬಂದಿರೆ
 ತಾರಕೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲೆ ನುನಗಿರೆ
 ಸಂಜೆ ಮನಸೆಳೆವಂದವ
 ಓರೆ ನೋಟದ ಮುಗುಳು ನಗೆಯಿರೆ
 ಮಾರನಾಟದ ಬೆಡಗು ಬಗೆಯಿರೆ
 ಸತಿಯರೆನ್ನುನು ಸಳಿಸರ..

ಚಿಲುವೆ

ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮಲಗುವ ಮನೆಯಲಿ
 ಲಲನೆಯರಂದದ ಕವಡಿಸಿರೆ
 ಅವರೊಂದಂದವ ನೋಡುವ ಬಗೆಯಲಿ
 ಚಂದಿರ ಬೇಗನೆ ಮೂಡಿ ಬರೆ
 ನೋಡಿಯೆ ನಾಚಿದನೆನೆ ಬಿಳುಪೇರಿದ-
 ನೊಮ್ಮೆಗೆ ನಿತಿ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಿರೆ.

ಸ್ತುತಿ

ನಳಿನವನದ ಕೊಳಗಳಿಂದೆ ಪಾಟಲಗಳ ಹೂಗಳಿಂದೆ
 ತಣ್ಣೀರಿನ ಮೀಹದಿಂದೆ ಚಂದ್ರಿಕಾ ವಿಹಾರದಿಂದೆ
 ಮುತ್ತುಮಣಿಗಳೊಡವೆಯಿಂದೆ ಚಂದನದ ವಿಲೇಸದಿಂದೆ
 ರಮ್ಯವೆನಿಸಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಇಂಥದೊಂದು ಬಿಸಿಲ ದಿನವು
 ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಸೆಜ್ಜೆವನೆಯ ವೇಣುಗಾನದೊಲಿಯ ಸವಿಯ
 ಸೊಗವನಿತ್ತು ಎರೆಯನೆದೆಯ ಪ್ರೇಮದಮೃತ ರುಚಿಯನಿತ್ತು
 ಕಾಂತೆ ನಿನ್ನ ಚಿರಂ ನಲಿಸಿ ಸಂತಸದೊಳಗಿರಿಸಲಿ

ವರ್ಷ ಋತು ವರ್ಣನೆ

ಆಗಮನ

ಹನಿಗರೆವ ಕರಿಮೋಡ ಮದಿಸಿದಾನೆವೊಲಾಗೆ
ಹೊಳೆದೆಸೆವ ಕೋಲ್ಮಿಂಚು ಬಾವುಟವದಾಗೆ
ಮೃದು ಮಧುರ ಮೊಳಗುಗಳ ದನಿಯು ಮದ್ದಳೆಯಾಗೆ
ಸುರಿವಾಲಿಕಲ್ಲುಗಳೆ ಹೂಗಳವೊಲಾಗೆ
ರಾಜನವೊಲಂಬರದಿನಿದು ಬಹು ಮಳೆಯಾಯೆ-
ನೆಲೆ ರಮಣಿ ನೋಡುವರ ಕಣ್ಣಿಗಿಂಬಾಗೆ.

ಮುಗಿಲಮೋಹರ

ನೋಡು ನಭದಲಿ ಮುಗಿಲ ಮೋಹರ
ನೀಲ ನೈದಿಲೆ ದಳದ ಸುಂದರ
ಕಾಂತಿಯಿಂದವ ತಳೆದಿದೆ
ಅರೆದ ಕಾಡಿಗೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪಿಗೆ
ಮತ್ತೆ ತೇಲುತಲುತ್ತ ನುಣ್ಣಿಗೆ
ನೋಡು ಸಂದಣಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಜಲದ

ತೋಯಭಾರದೆ ಬಾಗಿದೆಮಗೆ ಅಸರೆಯಿವ-
ನೀತನುನ್ನತನೆಂದು ಮನದೆ ಬಗೆದು
ವಿಂಧ್ಯದೆಡೆಯನು ಸೇರಿ ಅದರಡವಿಯಡಿಗಳಿ
ಹೊಸ ಮಳೆಯ ಹನಿ ಸುರಿಸಿ ತಂಪನೆರೆದು
ಕಾರ್ಗಾಲದೀ ಜಲದ ಬೇಸಗೆಯಲಾರೆ ಬಿಂದ
ಬನದ ಬೇಗೆಯನಿಂದು ತವಿಸಲಿಹುದು.

ಸಾಂತ್ವನ

ಕುವಲಯದ ದಳದಂತೆ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣವ ತಳೆದು
ತೋಯ ಭಾರದೊಳಂತೆ ತೂಗಿ ತೊನೆದು
ಮೆಲ್ಲೆಲರ ನೋಂಕಿನಲಿ ಮಂದಮಂದಂ ಸುಳಿದು
ಇಂದ್ರಚಾಪವ ಧರಿಸಿ ಮೈಯ ಮೆರೆದು
ವಿರಹಿಣೆಯರೆದೆಗುದಿಯ ತಣಿಸಂತೆ ತೋರುವುದು
ಮಳೆಗಾಲದೀ ಮುಗಿಲು ಕಣ್ಣಿಗಿದು.

ಮುಗಿಲುಸೈನಿಕ

ಮಳೆಯಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಮಿಂಚುಹಗ್ಗವನೆಳೆದು ಮಿಗೆ ಹೆದೆಯೊರಿಸಿ
ಸಿಡಿದ ನೀರಿನ ಹರಿತವಾಗಿಹ ಹನಿಮಬಾಣವ ನೇರಿಸಿ
ಗುಡುಗುಮದ್ದಲೆಯೊಡನೆ ಮುಂದಕೆ ಮುಗಿಲುಸೈನಿಕ ಧಾವಿಸಿ
ಬಿಡದೆ ಕಾಡುತಲಿರುವನೀ ಪರಿ ದಾರಿಗರ ಮನ ನೋಯಿಸಿ.

ಮಂದಮಾರುತ

ನವ್ಯ ಸಲಿಲ ಸಂಗದಿಂದ ತಣ್ಣನಾಂತು ಸುಳಿಯುತ
ಕುಸುಮಭಾರದಿಂದ ಬಾಗಿ ನಿಂದ ಲತೆಯ ಕುಣಿಸುತ
ಕೇತಕೀ ಪರಾಗದೊಂದು ಗಂಧವೆರೆದು ಬೀಸುತ
ಪಧಿಕ ಜನರ ಮನನ ಕದಿವುದಿಂದು ಮಂದಮಾರುತ.

ವಾರಿವಾಹಿನಿ

ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿ ಘೂಳು ಕೀಟಗಳನು ಹೊತ್ತು ಹಾಡುತ
ಭುಜಗದಂತೆ ವಕ್ರಗತಿಯೊಳತ್ತಲಿತ್ತಲೋಡುತ
ಕುಪ್ಪಳಿಸುವ ಕವ್ವೆಗಳಿಗೆ ಭೀತಿ ತೋರಿ ಆಡುತ
ಭೋರನ್ನುತ್ತ ಮಳೆಯನೀರು ಹರಿಯುತಿಹುದು ಸಂತತ.

ವೇಗಗಾಮಿನಿ

ವೇಗವಾಗಿ ಹರಿದು ಬರುವ ಕೊಳೆಯ ನೀರು ಸೆಳೆಯಲು
ದಡದ ಬದಿಯ ಮರಗಳೆಲ್ಲ ಕೊಚ್ಚಿ ಉರುಳಿ ಬೀಳಲು
ಭ್ರಮಿತ ದುಷ್ಟ ಕಾಂತೆಯಂತೆ ಅಮಿತ ವೇಗಗಾಮಿನಿ
ರಭಸದಿಂದ ಧಾವಿಸುತಿದೆ ಕಡಲ ಕಡೆಗೆ ವಾಹಿನಿ.

ಭೂಕಾಂತೆ

ಹುಡಿ ಮಾಡಿದ ವೈಡೂರ್ಯದ
ಹಳಕುಗಳೆಸೆವಂತೆ
ಹಸುವುಳ್ಳಿನ ಹೊಸಮೊಳಕೆಗ-
ಳೆತ್ತಲು ತಲೆದೋರೆ
ಕಂದಳಿದಳ ನೆಲದಿಂದೋಗೆ-
ದೊಮ್ಮೆಗೆ ಮೈದೋರೆ
ಮಿನುಮಿನುಗುವ ಮಿಂಚಿನ ಹುಳು
ಬೆಳಕಿನ ಕಿಡಿ ಬೀರೆ
ತೋರುವಳಿ ಮೈಸಿರಿಯೊಳು
ಸುಂದರ ಭೂಕಾಂತೆ
ಶುಕ್ಲೇತರ ರತ್ನಾ ಭರ-
ಣಂಗಳೆಸೆವಂತೆ.

ಗಿರಿರಾಜ

ಬಿಳಿಮುಗಿಲವೋಲಂತೆ ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದೊಳೆಸೆದು
ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ ಹೂಗಳರಳುತ್ತಿರಲು
ಹೊಳೆವ ಮಿಂಚುಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಿರುಮಿರುಗಿ
ನಿರ್ಝರಗಳೋರಂತೆ ಹರಿಯುತ್ತಿರಲು
ಇಂದ್ರಚಾಪಗಳಂತೆ ಮನಸೆಳೆದು ನವಿಲುಗಳು
ಸಂತಸದೆ ಗರಿಗೆದರಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರಲು
ನಭದಂತೆ ಭೂಧರವು ಹೊಸತೊಂದು ಕಾಂತಿಯಲಿ
ನಯನಕೌತುಕವಾಗಿ ರಂಜಿಸಿಹುದು.

ವನಲಕ್ಷ್ಮಿ

ತಂಜಿಲರ ತೀಟದಲಿ ತೂಗುತ್ತಿಹ ತರುಲತೆಯ
ಕೊನೆಗಳಿಂ ಮೈ ಬಾಗಿ ಕುಣಿವಳೆನಲು
ಗರಿವೊಡೆದ ಕೇದಗೆಯ ತೆನೆಗಳಿಂ ನಗುವಳೆನೆ
ಬಿರಿದ ನೀಪಗಳಿಂದ ನಲಿವಳೆನಲು
ನವಸಲಿಸೇಕದಿಂ ಮಿಂದು ಮಡಿಯಾದಳೆನೆ
ಮೆರೆವಳಿ ವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮೋಹಿನಿವೊಲು.

ಮಳೆರಾಯ

ನರುಗಂಪು ಸೂಸುತಿಹ ಮೊಲ್ಲೆ ಮಾಲತಿವೆರೆದ
 ಬಕುಳಮಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಿ ತುರುಬಿಗಿಟ್ಟು
 ಅರಳಿದೆಳನೀಪಗಳ ಚೆಲುವಾದ ಹೊಸದೊಂದು
 ಅವತಂಸವನು ರಚಿಸಿ ಕಿವಿಯೊಳಿಟ್ಟು
 ನಲ್ಲ ನಲ್ಲಿಯನಲಂಕರಿಸಲೆಂತೆಳಸುವನೊ
 ಪ್ರೇಮಪುಳಕಿತನಾಗಿ ರಸಿಕನಾಗಿ
 ಕಾಂತಾರಕಾಂತೆಯನ್ನಂತಲಂಕರಿಸುವನು
 ಮಳೆರಾಯನೊಲುಮೆಯಧಿರಾಜನಾಗಿ.

ನವಿಲು

ಪ್ರೀತಿಸಿ ಮುದ್ದಿಸಿ ನಲಿವಾತುರದಲಿ
 ಬಿಚ್ಚಿದ ಬಣ್ಣದ ಗರಿಗೆದರಿ
 ಅಮಿತಾನಂದದ ಅತ್ಯುತ್ಸವದಲಿ
 ಒಲವಿನ ಕೇಕೆಯ ದನಿದೋರಿ
 ನರ್ತಿಸತೊಡಗಿವೆ ನವಿಲುಗಳೆಂದು
 ಮಳೆಗಾಲವು ತಲೆದೋರಿಹುದೆಂದು.

ಹರಿಣಾಶೋಕ

ಚಂಚಲೋತ್ಪಲ ನಯನ ಕಾಂತಿಯ
 ಬೀರಿ ಭೀತರವೋಲು ನೋಡುವ
 ಹುಲ್ಲೆ ಮರಿಗಳ ನಿವಹವು
 ಪುಳಿನತಾಣದೊಳಂಜುತೋಡುವ
 ನೋಟವೆಮಗತಿ ಕಾತುಕಾವಹ
 ವೆನಿಸಲೆನಿತಾನಂದವು.

ಹೆಣ್ಣಾನೆ

ವಿಮಲೋತ್ಪಲ ಶೋಭಾನ್ವಿತ ಗಂಡಸ್ಥಲದೆಡೆಯ
 ಸ್ರವಿಸುತ್ತಿಹ ಮದಜಲದಲಿ ಭೃಂಗಾವಳಿ ಕೆಡೆಯ
 ಹೊಸಮೋಡದ ಹೊಸಮೊಳಗಿಗೆ ತಾನುರೆ ಮದವೇರಿ
 ಫೀಳಿಡುತಿದೆ ಕಾಡಾನೆಯ ಬಳಗದ ವೈಯಾರ.

ಪಠ್ಯಕವನಿತೆ

ಮಣಿದೊಡವುಗಳ ಕಳೆದು ಕುಸುಮಹಾರವ ತೆಗೆದು
 ಅಗರುಗಂಧಾದಿಗಳ ಲೇಪವುಳಿದು
 ಕಮಲನಯನಗಳಿಂದಲಿಳವ ಕಣ್ಣೀರಿನಲಿ
 ಚಾರು ಚೆಂದುಟಿಗಳನು ನೆನಸಿ ನೊಂದು
 ಪತಿವಿರಹ ದುಃಖದಲಿ ಪಠ್ಯಕವನಿತೆಯರಿಂದು
 ಪರಿತಪಿಸುತಿಹರಿಂತು ಖೇದವಾಂತು.

ಅಭಿಸಾರಿಕೆ

ಕವಿದ ಕಾರ್ನೋಡಗಳ ಘೋರಾಂಧಕಾರದಲಿ
 ಗುಡುಗು ಸಿಡಿಲ ಗಭೀರ ಘೋಷದಲ್ಲಿ
 ಬೆದರಿದಭಿಸಾರಿಕೆಯರತ್ತಿತ್ತ ಸುಳಿಯುವರು
 ಕೋಲ್ಮಿಂಚು ಕಾಣಿಸಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ.

ಪಾಂಥ

ಬಳ್ಳಿಮಿಂಚು ಮೇಣಂದ್ರಧನುವಿನೊಂದುಡಿಗೈಸೆಯಲಂತೆ
 ತೋಯಭರದೆ ಲಂಬಾಯಮಾನಮೆಂದೆನಿಸ ಮುಗಿಲ ನೋಡಿ
 ದಾರಿ ನಡೆವ ಜನ ಬೆರಗುಗೊಳ್ಳುತಿರೆ ಮೋಹವಿವಶರಂತೆ
 ಗೆಜ್ಜೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಣಿಕುಂಡಲಂಗಳಿಂದೊಪ್ಪಿ ಮೆರೆಯುವಂದು
 ಕಾಂತಿವೆತ್ತ ನವವಧುಗಳೈದಿ ಕಣ್ಮನವ ಸೆಳೆದು ನಿಂದು
 ಎಂತು ಮೇಘ ತಾವಂತಮೋಘವಾದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ
 ಪಾಂಥಯುವಜನರ ಬಗೆಯ ಕದಿಯುವರು ಮಳೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ

ಅಕರ್ಷಣ

ಕಪ್ಪಾದ ನಿಡುಜಡೆಯು ಬೆನ್ನಿನೊಳಗೋಲಾಡೆ
 ಒಪ್ಪಾದ ಅವತಂಸ ಕಿವಿಯೊಳಾಡೆ
 ಸೊಂಪಾದ ತಂಬುಲದ ಚೆಂದುಟಿಯು ನಗೆದೋರೆ
 ಚೆಲುವಾದ ಮಣಿಹಾರ ಎದೆಯ ಬೆಳಗೆ
 ಅರ ಬಗೆ ಸೆಳೆಯದಿಹುದೀ ಬಗೆಯಲಂಕಾರ-
 ವೀ ಮಳೆಯ ದಿನಗಳಲಿ ಸುಂದರಿಯರ.

ವಧೂಜನ

ಮೊಲ್ಲೆ ಸುಮ ಮಂಜರಿಯ ಅವತಂಸವನು ರಚಿಸಿ
 ಮುದ್ದಾಗುವಂತದನು ಕಿವಿಯೊಳಿರಿಸಿ
 ಬಕುಳ ಕೇದಗೆ ನೀಪದರಳುವಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಿ
 ಚೆಲುವಾಗುವಂತದನು ಮುಡಿಯೊಳಿರಿಸಿ
 ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ ಸೆಳೆದು ಸಂವೋಹನಂಗೊಳಿಸಿ
 ಮೆರೆಯುತ್ತಿಹರೀ ವಧುಗಳಂತು ನಲಿಸಿ.

ಭೀಮ

ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂಥ ಗುಡುಗು ಮಿಂಚಿಗೆ ಹೆದರಿ
 ಮೈ ನಡುಗಿ ಮನವುಡುಗಿ ಒಳಮನೆಯ ನೇರಿ
 ಮುನ್ನಿನ ಪರಾಧಗಳನೆಲ್ಲವನು ಮನ್ನಿಸುತ್ತೆ
 ಸುಖಪರಬಲೆಯರಿಂದು ನಲ್ಲರೊಡಗೂಡಿ.

ಸಸೂಗಮ

ಅಗರು ಚಂದನ ಹಚ್ಚಿದಂಗವು ಸುತ್ತ ಸಾರಭವೆರೆದಿರೆ
 ಜಡೆಯ ಹೂವಿನದಂಡೆ ಪರಿಮಳ ಮತ್ತೆ ಘನುಘಮಿಸುತ್ತಿರೆ
 ಗುಡುಗಿನಬ್ಬರ ಕೇಳಿದಾಗಳೆ ಇತ್ತಲಬಲೆಯರೊಮ್ಮೆಗೆ
 ಸೇರಿ ಒಳಮನೆಗೋಡಿ ಓಪರನಪ್ಪಿಕೊಳುವರು ಬಿಮ್ಮಗೆ.

ಸ್ತುತಿ

ತರುಲತೆಗಳ ಬಂಧುವೆನಿಸಿ
 ಖಗಮೃಗಗಳ ತ್ರಾಣವೆನಿಸಿ
 ಪ್ರಣಯಿಜನರ ಪ್ರಾಣವೆನಿಸಿ
 ಅಮಿತ ಗುಣಗಳಿಂದಲೆನದು
 ಕಾಮಿಸಿಯರ ಮನವ ಸೆಳೆದು
 ನಲಿಸಲಿರುವ ವರ್ಷಯತುವು
 ಕಾಂತೆ ನಿನ್ನ ಮನಸಿನೆಲ್ಲ
 ಕಾಮನೆಗಳ ಸಲಿಸಲಿ!

ಶರದೃತು ವರ್ಣನೆ

ಅಗಸುನ

ಕಾಶಾಂಬರ ಸಂಕ್ಷೋಭಿತೆ
ಚಂದ್ರೋದಯ ಲಸಿತೆ
ಹೇಮಾಂಬುಜ ರುಚಿರಾಸನೆ
ಇಂದೀವರ ರದನೆ
ಸಾರಸ ಕುಲ ಕಲಕಲ ರವ-
ದಾಲಾಸದ ಬಿನದೆ
ಪರಿಣತವಹ ಶಾಲಿಯ ವನ-
ದಾನತ ತನು ಶರದೆ
ನವ ವಧುವಿನ ಶೃಂಗಾರದೆ
ತೋರಹಳಿದೂ ಮುದದೆ.

ನಫೋಂಗಣ

ಬೆಳ್ಳಿಯಂತೆ ರಂಜಿದಂತೆ ಬಿಸಜಸೂತ್ರ ರಾಜಿಯಂತೆ
ನೀರು ಸುರಿಸಿ ಹಗುರವಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಮುಗಿಲ ಸಂತೆ
ಗಾಳಿ ಬೀಸಲತ್ತಲಿತ್ತ ಚೆದರಿ ತೇಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು
ನೂರು ಚಾಮರಂಗಳಿಂದ ಸೇವೆಗೊಳುವ ಅರಸಿನಂತೆ
ರಮ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತಿಹುದು ಕಣ್ಣಿಗೇ ನಫೋಂಗಣಂ

ಬಾಸಬಯಲು

ಇಂದ್ರಚಾಪವಿಂದು ಮುಗಿಲನೊಡೆದು ಮೂಡಿ ತೋರವ,
ಬಾಸ ಗುಡಿವೊಲಿಂದು ಮಿಂಚು ಹೊಳೆದು ಮೂಡಲಾರವು
ಅಗಸವನು ನೋಡಲಿಂದು ನವಿಲು ಗಿರಿಯನೇರವು
ಅ ಬಲಾಕಸಿವಹವಿಂದು ರೆಕ್ಕೆ ಬೀಸಿ ಹಾರವು.

ಗಗನ ದೇಶ

ಮೋಡವೆಲ್ಲವು ಚದುರಿಹೋಗಿರೆ
ಚಂದ್ರ ತಾರೆಗಳಿಂದಲೊಪ್ಪುವ
ನೀಲ ನಿರ್ಮಲ ಗಗನ ದೇಶವು
ಮನವನಪಹರಿಸಿರುವುದು
ಪಚ್ಚೆಯಿಂದದಿ ಹೊಳೆವ ನೀರೊಳು
ರಾಜಹಂಸಗಳಿಂದಲೊಪ್ಪುವ
ನೀಲ ನೈದಿಲೆಗೊಳನ ಹೋಲುವ
ತೆರದೊಳಿಂಬಾಗಿರುವುದು.

ಶಾರದಯಾಮಿನಿ

ಸುಂದರ ಚಂದಿರ ಬಿಂಬವೆ ಮೊಗವೆನೆ
ತಾರಾಗಣ ಅಭರಣವೆನೆ
ತಿಳಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳೆ ಚೇನಾಂಬರವೆನೆ
ವಿಕಸಿತ ನೈದಿಲೆ ಹಸಿತವೆನೆ
ಶಾರದಯಾಮಿನಿ ಬೆಳೆಯುವಳನುದಿನ
ವರ್ಧಿಸುತಿಹ ನವಯುವತಿಯೆನೆ.

ಚಂದ್ರ

ಮನವ ಸೆಳೆಯುವ ಕಿರಣಮಾಲೆಯೆನೆಸೆವ ಸುಂದರಚಂದಿರ
ಕಣ್ಣಿಗಮಿತಾನಂದವೀಯುವ ದಿವ್ಯ ತೇಜೋ ಮಂದಿರ
ಶಿಶಿರ ಶೀತಲ ವರ್ಷಧಾರೆಯ ಕರೆಯುತಿರುವ ಸುಧಾಕರ
ಓಪವಿರಹದ ನಿಶಿತಬಾಣದೆ ಗಾಸಿಗೊಂಡಿಹ ಸತಿಯರ
ಉರಿಸಿ ನೋಯಿಸಿ ನಗುವನೆಂತೀ ಹಾಲಿನಂತಹ ಹಿಮಕರ.

ಮಾರುತ

ತೆನೆಯ ಭಾರಕೆ ಬಳುಕಿ ನಿಂದಿಹ ಶಾಲಿವನಗಳ ತೂಗುತ
ಸುಮದ ಭಾರಕೆ ಬಾಗಿನಿಂದಿಹ ತರುಸಮೂಹವ ನೂಗುತ
ಬಿರಿದ ತಾವರೆಯರಳ ಬಳ್ಳಿಯ ತೊನೆದು ಮುಂದಕೆ ಸಾಗುತ
ನಲಿನ ಯುವಜನ ಮನವ ಚಲಿಸುವನಿಂತು ಬೀಸುತ ಮಾರುತ.

ವಾಹಿನಿ

ಹೊಳೆಯುವ ಸುಂದರ ಮರಿಮಾನುಗಳೆ
ಚಿನ್ನದ ಹೊಸ ಕಟಿ ಸೂತ್ರವೆನೆ
ದಡದಲಿ ಕುಳಿತಿಹ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳೆ
ಮುತ್ತಿನ ನವಮಣಿ ಹಾರವೆನೆ
ಹಸರಿಸಿ ತೋರುವ ಪುಳಿನವಿತಾನವೆ
ಸುಂದರ ತೋರ ನಿತಂಬವೆನೆ
ಮಂದಗಮನದಲಿ ಹರಿವಳು ವಾಹಿನಿ
ಪ್ರೇಮೋನ್ಮಾದದ ಯುವತಿಯೆನೆ.

ಸರೋವರ

ಸಾರಸಗಳೊಂದಾಗಿ ಮುದದಿಂದ ನಲಿದುಲಿಯೆ
ನೀಲ ನೈದಿಲೆಯರಳಿ ಕಂಪನೆಯೆ
ಉದಯ ಮಂದಾನಿಲನ ಮೃದುಲ ಸೋಂಕಿನೊಳಾದ
ವೀಚಿಮಾಲೆಯ ಲೋಲ ಲೀಲೆ ಮೆರೆಯೆ
ಸುಂದರ ಸರೋವರಗಳೆಂದು ಸುಮನೋಹರಗ-
ಳಾಗಿ ಸೆರೆಗೈದಿಹವು ರಸಿಕರೆದೆಯ.

ಕೋವಿದಾರ

ಸುಳಿಯುವೆಲರಿಗಲುಗುತಿರುವ ಕೊನೆಗಳಂದಮಾಗಿರೆ
ತಳಿರಿಂದ ಹೇರಿಂದ ಹೂಗಳರಳಿ ಮೆರೆದಿರೆ
ಬಂಡನುಂಡ ದುಂಬಿವಿಂಡು ರ್ಪುಂಕರಿಸುತ ಮೊರೆದಿರೆ
ಕೋವಿದಾರ ಮರವಿದಾರ ಮನವ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳದು!

ಉಪವನ

ಶೇಫಾಲಿಕಾ ಕುಸುಮದೊಂದು ನರುಗಂಪಿನಲಿ
ಪಕ್ಷಿ ಪರಿಷತ್ಸಭೆಯ ಜೇನ್ದನಿಯಲಿ
ಮತ್ತೆ ನೈದಿಲೆಗಣ್ಣಿನೆರಳೆಗಳ ಮೇಳದಲಿ
ಅಕ್ಷಿಗಮೃತವನೀವ ಚಂಪ್ರಿಕೆಯಲಿ
ಮತ್ತಿತರ ಹಲವಾರು ಚೆಲುವಿನಾಲೋಕದಲಿ
ಮೆರೆವುದೀ ಉಪವನವು ಶರದದಲ್ಲಿ.

ವನಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಕುಣಿಯಲೊಲ್ಲದ ನವಿಲನಳಿದು ವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಾ-
 ನಲಿಯುವರಸಂಚೆಗಳನ್ನೆಲಿಸುತ್ತಿಹಳು.
 ಮೊಲ್ಲೆ ಮಾಲತಿ ಬಕುಳ ನೀಪಗಳ ತಾನುಳಿದು
 ಕಂಪುಗುವ ಏಳೆಲೆಯನರಸುತ್ತಿಹಳು.

ಶ್ಯಾಮಾಲತೆ-ಮಾಲತೀಲತೆ

ಕುಸುಮಭಾರಕೆ ಬಾಗಿ ತೂಗಿ ನನೆಕೊನೆವೋಗಿ
 ಶ್ಯಾಮಾಲತಾಳೆಯಿದು ತೊನೆದು ತೊನೆದು
 ಮಣಿದೊಡವುಗಳ ಧರಿಸಿವಂಗನೆಯ ನಿಡುದೋಳ
 ಕಾಂತಿಯನ್ನ ಪಹರಿಸುವಂತೆಸವುದು.
 ಸುಂದರ ಅಶೋಕ ಸುಮದೊಡನೆ ಬಿರಿದರಳಿರುವ
 ನವ ಮಾಲತೀಲತೆಯ ಕುಸುಮ ಕಾಂತಿ
 ನಗುಮೊಗದ ಲಲನೆಯರ ಸುಲಿಪಲ್ಲಿನಿಂದೊಗೆದ
 ಸ್ಮಿತ ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯಂತೆಸೆಯುತ್ತಿಹುದು.

ಕಮಲ-ಕುಮುದ

ಉದಯಕಾಲದ ರವಿಯ ಕಿರಣಗಳಿಂದಲೆಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುತ್ತೆ
 ಚಾರುವನಿತೆಯ ವದನ ಕಾಂತಿಯವೋಲು ಪಂಕಜವರಳಿತು
 ನಲ್ಲನಗಲಿದ ನಲ್ಲಿ ಮೊಗದೊಳು ನಗೆಯು ಕುಂದುವ ತೆರದೊಳು
 ಚಂದ್ರಬಿಂಬವು ಕಂದಿತಾಗಳೆ ಕುಮುದ ಬಾಡಿತು ಮಸುಳಿತು

ಶರವಾಸಂಜೆ

ಕುಮುದದರಳ ಸಂಗವಿಂದೆ ಶೀತವಾದ ಮರುತನಿಂ
 ವಿಗತಜಲದ ವೃಂದದಿಂದೆ ರಮ್ಯವಾದ ದಿಶೆಗಳಿಂ
 ಕೊಳೆಯನುಳಿದ ನೀರಿನಿಂದೆ ಕೆಸರುಗಳೆದ ಕೊಳಗಳಿಂ
 ವಿಮಲ ಚಂದ್ರಕಿರಣದಿಂದೆ ಸೂಡಿದರಲ ಬಾನಿನಿಂ
 ಮೆರೆವ ಶರತ್ಕಾಲವಿಂದು ಮನಕೆ ಮುದವನೀಡುಗುಂ.

ಶಾರದ ಶ್ರೀ

ಕಾಶಕುಸುಮಗಳಿಂದೆ ಮೇದಿಸಿ
ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳಿಂದೆ ಯಾಮಿಸಿ
ಹಂಸನಿವಹಗಳಿಂದೆ ವಾಹಿಸಿ
ಬೆಳ್ಳನಾಂತಿವೆ ಮೋಹಿಸಿ.

ವರ್ಣವಿಭವ

ಬಂದುಗೆ ಹೂವಿನ ದೂಳಿನ ಬಣ್ಣದೆ ಕೆಂಪಗೆ ನೆಲವಿರಲು
ಮಾಗಿದ ಶಾಲಿಯ ತೆನೆಗಳ ಬಣ್ಣದೆ ಹಳದಿಯ ಹೊಲವಿರಲು
ಅರೆದಿಹ ಕಾಡಿಗೆಯಿಂದದ ಬಣ್ಣದೆ ನೀಲಿಯ ನಭವಿರಲು
ಈ ನೆಲ ಹೊಲ ಆಕಾಶಕೆ ಸೋಲದದಾವನ ಮನದೊಲವು.

ಶಾರದ ವೈಭವ

ಅರಳಿದಂಭೋರುಹಗಳತಿಶಯದ ಶೋಭೆಯಲಿ
ವನಿತೆಯರ ಮುಖಚಂದ್ರ ಮಸುಳುತಿಹುದು
ನೀಲ ನೈದಿಲೆಯರಳನಸಮಾನ ಕಾಂತಿಯಲಿ
ಮದಕಲ ವಿಲೋಚನದ ಹೊಗರಳಿಸುತಿಹುದು
ತೆಳ್ಳನೆಯ ಸುಳವಲೆಯ ಮುರಿಗಳೆಸಕಂಗಳಲಿ
ಅವರ ಹುಬ್ಬಿನ ಮಣಿತವಳಿಸುತಿಹುದು
ಮದಿಸಿದರಸಂಚೆಗಳ ಲಲಿತ ಗತಿಗಮನದಲಿ
ಚಾರು ಸುಂದರ ನಡಿಗೆ ಸೋಲುತಿಹುದು.

ಪಥಿಕ

ಅರಳಿದುತ್ಪಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಿತ ನಯನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ
ಮತ್ತ ಹಂಸದುಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಣಿತ ಕನಕಕಾಂಚಿಯಂ
ಬಂಧುಜೀವದೇಸಳಿನಲ್ಲಿ ಅಧರ ರುಚಿರ ಕಾಂತಿಯಂ
ಕಂಡು ಪಥಿಕ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ನಮೆವರೆನಿತು ಭ್ರಾಂತಿಯಂ.

ಶೃಂಗಾರ

ಕಪ್ಪಗೆ ಹೊಳೆಯುವ ಸೋಗೆ ಮುಡಿಯಲಿ
 ಮಾಲತಿ ಹೂಗಳ ಸಿರಿಮಾಲೆ
 ಕಾಂಚನಕುಂಡಲ ಹೊಳೆಯುವ ಕಿವಿಯಲಿ
 ಬಗೆ ಬಗೆ ನೈದಿಲೆಯವತಂಸ
 ಎದೆಯಲಿ ಚಂದನ ರಸದನುಲೇಪನ
 ಕೊರಳಲಿ ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿಹಾರ.
 ಚರಣಕಮಲದಲಿ ರುಣ ರುಣ ನೂಪುರ
 ಕಟೆಯಲಿ ನವ ಕಾಂಚೀದಾಮ
 ಇಂತೀ ಪರಿಯಲಿ ಮೆರೆದಿದೆ ಸುಂದರ
 ವಧುಗಳ ಶರದದ ಶೃಂಗಾರ.

ಶಾರದ ಶ್ರೀಕಾಂತೆ

ರಮಣಿಯರ ವದನದಲಿ ಚಂದಿರನ ಕಳೆಯಿರಿಸಿ
 ಕಾಲಿನಂದುಗೆಗಳಲಿ ಅಂಚೆಯುಲಿಯಿರಿಸಿ
 ಅವರ ಚೆಂಡುಟಗಳಲಿ ಬಂಧೂಕ ಕಳೆಯಿರಿಸಿ
 ಶಾರದ ಶ್ರೀಕಾಂತೆ ಮೈಗರೆದಳರಸಿ.

ಸ್ತುತಿ

ವಿಕಚಕಮಲವಕ್ತ್ರದಿಂ ಪ್ರಪುಲ್ಲ ಉತ್ಪಲಾಕ್ಷಿಯಿಂ
 ಪೂರ್ಣ ಶುಭ್ರ ಚಂದ್ರನಿಂ ಪ್ರಪೂರ್ಣಮಾದ ಕಾಂತಿಯಿಂ
 ಬಿರಿದ ಬಿಳಿಯ ಕಾಶದಿಂ ಪ್ರಕಾಶಮಾದ ವಸನದಿಂ
 ಮತ್ತ ಯುವತಿಯಂದದಿಂ ಪ್ರಮೋದಮಾಂತ ಶಾರದಂ
 ಹೃದಯದುನ್ನತಾಯಂ ಪ್ರದಾನಗೈಯಲಾನಗಂ.

ಹೇಮಂತ ಋತು ವರ್ಣನೆ

ಆಗಮನ

ಗಿಡಮರದ ಕೊನೆಗಳಲಿ ಹೊಸ ಚಿಗುರನ್ನರಿಸಿ
ಶಾಲಿವನಗಳ ಬೆಳಸಿ ಬಾಗೆ ಹೂ ಬಿರಿಸಿ
ತಾವರೆಯ ಮೊಗವಿಳಿಸಿ ಬಿಳಿ ಮಂಜು ಸುರಿಸಿ
ಹೇಮಂತ ಋತುರಾಜನೈತರುನನರಿಸಿ.

ವಸುಂಧರೆ

ಬೆಳೆದ ಶಾಲಿವನಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣಿ ಗಂದನಾಗಿರೆ
ನಲಿವ ಹರಿಣನಿವಹವಂತೆ ಮನನನತ್ತ ಸೆಳೆದಿರೆ
ಮತ್ತ ಕ್ರಾಂಚದುಲಿಗಳೆನುಗೆ ಕಿವಿಗೆ ಮಧುರವಾಗಿರೆ
ನೋಡಲೆನಿತು ರನ್ಯವಾಗಿ ಮೆರೆವುದೀ ವಸುಂಧರೆ.

ಸರಸಿ

ಅರಳಿದುತ್ಪಲಂಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣಿ ಗಂದನಾಗಿರೆ
ಮದಿಸಿದಂಚೆಯುಲಿಗಳೆನುಗೆ ಕಿವಿಗೆ ಮಧುರವಾಗಿರೆ
ಶುಭ್ರ ಸರೋವರದ ಸಲಿಲ ಸವಿಗೆ ಸ್ವಾದುವಾಗಿರೆ
ಸರಸಿಯೆನಿತು ನಲವನೀವುದದರ ಬಳಿಯೊಳ್ಳೆತರೆ !

ಪ್ರಿಯಂಗುಲತೆ

ಸುರಿವ ಮಂಜುಸೋನೆಯಿಂದ ಗಾಳಿ ಶೀತವಾಗಿರೆ
ಮಾಗಿದೀ ಪ್ರಿಯಂಗುಲತೆಯನೆಲರು ನಿರುತ ಚಲಿಸಿರೆ
ನಲ್ಲನಿಂದ ಬೇರೆಯಾದ ನಲ್ಲಿಯಂತೆ ತಾಸರೆ
ತೋರ್ಪುದಿದರ ಮೊಗವು ಬಾಡಿದಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿರೆ.

ನಿರಾಭರಣ ಸುಂದರಿ

ರತ್ನ ಖಚಿತ ಕಾಂಚಿದಾಮ ಯುವತಿಜನರ ಕಟಿಯೊಳ್
ಹಂಸದಂತೆ ನಿನದಗೈವ ನೇವುರಂಗಳಡಿಯೊಳ್
ಕುಮುದದಂತೆ ವೃದ್ಧುಲನಾದ ಹಾರ ಕೊರಳೊಳಿಸೆವುದಿಲ್ಲ
ಹಿಮದವೋಲು ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಚಂದನರಸ ಎದೆಯೊಳ್
ಶಶಿಯವೋಲು ತಣ್ಣಗಿರುವ ವಸನದೊಡನೆ ತನುವೊಳ್ಳಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಣಯಭಿಕ್ಷೆ

ಸೋಗೆವೋಲು ಸೊಂಪಾದ ತಮ್ಮ ಸಿರಿಮುಡಿ ಬಿಚ್ಚಿ
ಅಗರು ಧೂಪದ ಹೊಗೆಯ ಕಂಪನೆರೆದು
ಕಮಲದೊಲು ಸೊಗಸಾದ ತಮ್ಮ ನಗೆನೊಗ ಮೆಚ್ಚಿ
ಮಕರಿಕಾಪತ್ರಗಳನೊಲಿದು ಬರೆದು
ಪತಿಗಳೊಲಿಂಗನದ ಅಮೃತದಾನಂದವನು
ಸವಿದು ನಲಿವಾತುರದಿ ಸತಿಯರಿಂದು
ಪ್ರಿಯರ ಬಳಿಗೈತಹರು ಪ್ರೇಮವುಳಕಿತರಾಗಿ
ಕಾತರತೆಯೊಡಮೂಡಿ ವಿವಶರಾಗಿ.

ಸ್ತುತಿ

ಸುರಿವ ಮಂಜು ಸೋನೆಯಿಂದ ಶೀತಮಾಗಿ ತೋರುತ
ಕ್ರಾಂಚಪಕ್ಷಿಯುಲಿಗಳಿಂದೆ ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪನೆರೆಯುತ
ಬೆಳೆದ ಶಾಲಿನನಗಳಿಂದೆ ಕಣ್ಗೆ ಸೊಂಪ ಬೀರುತ
ತನ್ನನಂತ ಗುಣಗಳಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಮನವ ಸೆಳೆಯುತ
ಬಂದ ಹೇಮಂತ ಕಾಂತೆ ನಿನಗೆ ಸುಖವನೀಯಲಿ.

ಶಿಶಿರ ಋತು ವರ್ಣನೆ

ಅಗಮನ

ಹೇ ವರೋರುಹೆ ನೋಡು ಶಿಶಿರನೈತಹಸಿಂದು
ಶಾಲಿವನಗಳ ಬೆಳಸಿ ಕಬ್ಬು ಬಲಿಸಿ
ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿಯನುಲಿಸಿ ಕುಳಿರಿನೈಕಿಲ ಸುರಿಸಿ
ಕಾಮಭಾವನ ಬಳಸಿ ಮೋದಕೆಳಸಿ.

ಶಿಶಿರ ರಜನ

ಸುರಿನ ಹಿಮಸಮೂಹದಿಂದಲಮಿತ ಶಿಶಿರತೆಯನು ಪಡೆದು
ಮಂಜು ಚಂದ್ರಕಿರಣದಿಂದಲತುಳಶೈತ್ಯನೂಂತು ಸೆಡೆದು
ಮಲಿನವಾದ ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೆಸೆವನಂತ ಚುಕ್ಕಿ ಮುಡಿವ
ನಡುಗುತ್ತಿರುವ ರಜನಿಯಿಂದ ಜನರ ಮನನ ರಮಿನಮು

ಶೀತಲ ಶಿಶಿರ

ಚಂದ್ರನ ಕಿರಣದೆ ಶೀತಳವಾಗಿಹ ಚಂದನ ರಸವೋ
ಶರದದ ತಿಳಿಬೆಳುದಿಂಗಳೊಳೆಸೆಯುವ ಮಹಡಿಯ ಮನೆಯೋ
ಸಂತತ ಸುರಿಯುವ ಹಿಮದೊಳು ನಾಂದಿಹ ತಣ್ಣನೆ ಗಾಳಿಯೋ
ರಸಿಕರ ಮನನನು ಮಾಗಿಯ ದಿನಮೊಳಗಾವುದು ರಮಿಸೀತ !

ಮಾಪ್ಪೆಕೆ

ಮುಚ್ಚಿದ ಕಿಟಕಿಯ ಮನೆಯೊಳಗಿಹರು
ಬೆಚ್ಚನೆ ಹೊದಿಕೆಯ ಹೊದೆಯುವರು
ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಬೆಂಕಿಗೆ ಮೈಯಾನುವರು
ಮೆಚ್ಚಿನ ಓಪಳನೆಳಸುವರು.

ಸಜ್ಜಿಕೆ

ಮನಸೆಳೆವಂದದ ಕಂಚುಕ ತೊಟ್ಟು
 ಸುಂದರ ರೇಸಿಮೆಯುಡೆಯುಟ್ಟು
 ಮಳುಮಳಿಸುವ ಹೊಸ ಹೂವನು ಮುಡಿದು
 ಕಪ್ಪುರ ವೀಳೆಯವನು ಸವಿದು
 ಶಿಶಿರಾಂಗನೆಯನಲಂಕರಿಪಂತೆ
 ರಮಣಿಯರೆಸೆಯುವರೆಲಿ ಕಾಂತೆ !

ಸಂಗಮ

ಹೂ ಹಣ್ಣು ಹಾಲಿರಿಸಿದೆಯಡಕೆ ತಟ್ಟಿಯನು
 ಹಿಡಿದಂತೆ ಮೃದುವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದು
 ಕರಿಯಗರುಗಂಧದಿಂ ಘಮಘಮಿಸುವೊಳಮನೆಯ
 ಸಾರುವರು ಸಂತಸದೆ ಸತಿಯರಿದು.

ನಲ್ಮೆ

ತನ್ನ ಹೃದಯೇಶ್ವರರ ಮುನ್ನಿನ ಸರಾಧಗಳ
 ಮರೆತು ಮನ್ನಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರೀತರಾಗಿ
 ಬಳಿಗೆ ಬಹ ಸುದತಿಯರ ನಲ್ಲರಾದರಿಸುವರು
 ಪ್ರೇಮಪೂಜೆಗೆ ಮೊದಲೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ.

ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಕನಕ ಕಮಲದವೊಲು ರಮಣಿಯರ ಮೊಗವಿರಲು
 ತೊಂಡೆಹಣ್ಣಿನವೊಲು ಚೆಂದುಟಿಗಳಿರಲು
 ಕಿವಿವರೆಗೆ ನಿಡಿದಾಗಿ ಕೊನೆಗಳಲಿ ಕೆಂಪಾಗಿ
 ರಮಣಿಯರ ನಯನಗಳಂದಮಾಗಿರಲು
 ನಿಡಿದಾದ ಕಬರಿಭರ ಸೋಗೆವೊಲು ಚೆಲುವಾಗಿ
 ಹೆಗಲಿನಿಂದಿಳಿದಂತೆ ಹಸರಿಸಿರಲು
 ನಗುನಗುತ ನಿಂದಿರುವ ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂದದಲಿ
 ಮನೆ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲಿ ಕುಲವಧುಗಳಿಹರು.

ಸಜ್ಜೆ

ಮನಸೆಳೆವಂದದ ಕಂಚುಕ ತೊಟ್ಟು
 ಸುಂದರ ರೇಸಿಮೆಯುಡೆಯುಟ್ಟು
 ಮಘಮಘಿಸುವ ಹೊಸ ಹೂವನು ಮುಡಿದು
 ಕಪ್ಪುರ ವೀಳಿಯವನು ಸವಿದು
 ಶಿಶಿರಾಂಗನೆಯನಲಂಕರಿಪಂತೆ
 ರಮಣಿಯರೆಸೆಯುವರೆಲೆ ಕಾಂತೆ !

ಸಂಗಮ

ಹೂ ಹಣ್ಣು ಹಾಲಿರಿಸಿದಿಲೆಯಡಕೆ ತಟ್ಟಿಯನು
 ಹಿಡಿದಂತೆ ಮೃದುವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದು
 ಕರಿಯಗರುಗಂಧದಿಂ ಘಮಘಮಿಸುವೊಳಮನೆಯ
 ಸಾರುವರು ಸಂತಸದೆ ಸತಿಯರಿದು.

ನಲ್ಮೆ

ತಮ್ಮ ಹೃದಯೇಶ್ವರರ ಮುನ್ನಿನಪರಾಧಗಳ
 ಮರೆತು ಮನ್ನಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರೀತರಾಗಿ
 ಬಳಿಗೆ ಬಹ ಸುದತಿಯರ ನಲ್ಲರಾದರಿಸುವರು
 ಪ್ರೇಮಪೂಜೆಗೆ ಮೊದಲೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ.

ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಕನಕ ಕಮಲದವೋಲು ರಮಣಿಯರ ಮೊಗವಿರಲು
 ತೊಂಡೆಹಣ್ಣಿನವೋಲು ಚಿಂದುಟೆಗಳಿರಲು
 ಕಿವಿವರೆಗೆ ನಿಡಿದಾಗಿ ಕೊನೆಗಳಲಿ ಕೆಂಪಾಗಿ
 ರಮಣಿಯರ ನಯನಂಗಳಂದಮಾಗಿರಲು
 ನಿಡಿದಾದ ಕಬರಿಭರ ಸೋಗೆವೋಲು ಚೆಲುವಾಗಿ
 ಹೆಗಲಿನಿಂದಿಳಿದಂತೆ ಹಸರಿಸಿರಲು
 ನಗುನಗುತ ನಂದಿರುವ ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂದದಲಿ
 ಮನೆ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲಿ ಕುಲವಧುಗಳಿಹರು.

ವಸಂತಯುತು ವರ್ಣನೆ

ಅಗಮನ

ಚಿಗುರಿದಾವುದು ತಳೆಯ ತಳೆ ಹರಿತನಾದ ಬಾಣವೆನಲು
ರೋಂಕರಿಸುವ ದುಂಬಿನಾಲೆ ಬಿಲ್ಲಿನೊಂದು ಹಗ್ಗವೆನಲು
ಪ್ರಣಯಿ ಜನರ ಮನವಸಿರಿಮ ಚೈತ್ರಯೋಧನಿಗಳಿಗೆ ಬರಲು
ಬಂದನೀವಸಂತರಾಜ ಕಾಂತಿ, ನಾನೆ ಸಂತಸದಲಿ ನೋಲಲು.

ವಸಂತ ಸೈಭವ

ಕುಸುಮಭರಿತ ತರುಗಳಿಂದ ಕಮಲವನದ ಕೊಳಗಳಿಂದ
ಕಂಪುಸೂಸುವೆಲರಿನಿಂದ ಸೂಬಗುವೆರೆದ ಸಂಜೆಯಿಂದ
ರವ್ಯವಾದ ದಿನಗಳಿಂದ ರಾಗಭರಿತ ವಧುಗಳಿಂದ
ಸಂತಸವನು ಈವ ಈ ವಸಂತ ಅತಿ ಮನೋಜ್ಞನಾಗಿದೆ

ವಸಂತಕಾಂತಿ

ಕೊಳದ ಜಲಕೆ ಹೊಳಸುತ್ತ ನುಡಿದೊಡವಿಗೆ ತಣುಪುತ್ತ
ಪ್ರಮದೆಯರಿಗೆ ಪೆಂಪುತ್ತ ಶುಕಿರಣಕೆ ಬಿಳುಪುತ್ತ
ಚೂತವನಕೆ ಕೆಂಪುತ್ತ ಪರಭೃತಗಳಿಗಿಂಪುತ್ತ
ಮೊಸತದೊಂದು ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೆಸೆವುದೀ ವಸಂತವು.

ಮಾರುತ

ಕುಸುಮಿಸಿರುವ ಮಾಮರಂಗಳೆಲೆಯ ಕೊನೆಯನಲುಗಿಸಿ
ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲಿ ಕೋಗಿಲೆಗಳ ದನಿಯ ಪಸರಿಸಿ
ಸುರಿವ ಮಂಜುಹನಿಯ ನಿಲಿಸಿ ಜನರ ಮನವನರಳಿಸಿ
ಮರುತನಿಂತು ಸುಳವನಿಂದು ಚೈತ್ರ ಸಿರಿಯ ಮೆರೆಯಿಸಿ.

ಧರಿತ್ರಿ

ಉರಿವ ದೀಪತಿಖಿಯವೋಲು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಿಂದಲೆಸುವ
ಮರುತ ಚಲನೆಯಿಂದ ತೂಗಿ ನೋಡುವವರ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ
ಬೆಳೆದರಳಿದ ಕಿಂಶುಕವನರಾಜಿಯಿಂದಲೀ ಧರಿತ್ರಿ
ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದುದೆಯನುಟ್ಟು ನವನಕ್ಷತ್ರನ ತೆರವೊ ಮನುವು.

ಪರಭೃತಭೃಂಗ

ಮಾಮರದ ಕೆಂದಳರ ತನಿರಸನನುಕೆ ಸನಿದ
ಮತ್ತು ಪರಭೃತವತ್ತ ಕುಕಿಲುತಿಹುದು
ಇತ್ತು ಹೊಂದಾವರೆಯ ಮಧುರ ಸುಕರಂದವನ
ಸನಿದ ಭೃಂಗವದೊಂದು ಮೊರೆಯುತಿಹುದು

ಗಾಸನುಭು

ವಂಚರಂಗಿನ ಗಿಣಿಯ ಕೆಂಪು ಚಂಚುವಿನಂತೆ
ಹೊಳೆವ ಕಿಂಶುಕವಿದನು ಇರಿಯಲ್ಲ
ದೀಪತಿಖಿಯೋಲಿರುವ ಬೆಟ್ಟದಾಸರೆ ಹೂವು
ಮದವೇರಿದಿದರೊಡಲ ದಹಿಸು
ಅದರಿಂದಲೀ ಬಗೆಯ ವಂಚನ ಸ್ವರದಿಂದ
ಲೂಳುತಿಹುದೀ ಪಿಕವು ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ

ರಸಾಲಂಕಾರ

ಈ ರಸಾಲವು ನೋಡು ಮರುತ ಸಂಚಲನದೊ
ಕುಣಿದು ನನೆಕೊನೆವೋಗಿ ಕಣ್ಣಿಗಿಂಬಾಗಿ
ಮಾನಿಸಿಯರೆದೆಗಳನು ಉರಿಸಲಣಿಯಾಗುತಿದೆ
ಪಂಚಬಾಣನು ತೊಟ್ಟ ಬತ್ತಳೆಸೆಯಾಗಿ.

ರಸಾಲಂಕಾರ

ಮದಿಸಿದಳುಕರಂಗಳನಿದಾಗಿ ಮುಗರೆಯೆ
ತೆಂಗಾಳಿ ತೆಳುವಾಗಿ ಬಳಿಯೆ ಸುಳಿಯೆ
ಹೊಂದೇರಿನಂತೆಸೆವ ದೂಗುವ ಮಾಮರದೊ-
ಳುವ ರಸಿಕನ ಮನವು ಸೂರೆಗೊಳದೊ !

ಅಶೋಕೆ

ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆವರೆಗೆ ಹವಳದಂತೆಸೆಯುತಿಹ
ಹೂವು ಚಿಗುರುಗಳಿಡಿದ ಈ ಅಶೋಕೆ
ಮೆರೆಯುತಿಹ ರಮಣಿಯರ ಮನವನಿಂದರಿಸುತಹ
ಶೋಕಗೊಳಿಸುವುದೆಂದು ಹೇಳಲೇಕೆ !

ಪಾಂಥ

ತಳಿರು ಹೂವು ಹೇರಿಸಿಂದ ಅಮೃತರುವನೊಂದನು
ಸತಿಯನಗಲಿ ದೂರ ಬಂದ ಪಾಂಥ ನೋಡಿ ನೊಂದನು
ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಮೂಗನೊತ್ತಿ ಸುಮ್ಮನಳುತ ನಿಂದನು.

ವಸಂತಲೀಲೆ

ಬೆರಗು ಬಿಂಕಗಳನು ಬಲ್ಲ ಸುದತಿಯರ ಸುಹಾಸದಂತೆ
ಹೊಳೆಹೊಳೆಯುತ ಸೊಬಗುವಡೆದ ಕುಂದಕುಸುಮವರಳಲಂತೆ
ಮೆರೆಯುವೀ ವಸಂತನಿಂದ ಯೋಗಿಗಳನೆ ಸೆಳೆವನೆನಲು
ಹೇಳಲಹುದೆ ಪ್ರೇಮಭರಿತ ರಾಗಿಣಿಯರ ಚಿತ್ತದಳಲನು.

ವಸಂತವಿಜಯ

ಬಂಡನುಂಡ ದುಂಬಿವಿಂಚು ಝೇಂಕರಿಸುತ ಮೊರೆದಿರೆ
ಮದಿಸಿ ನಲಿದ ಗಂಡುಸಿಕ್ಕವು ಜೇನಿಂಚರ ಸುರಿದಿರೆ
ಈ ರಸಾಲ ತರುಸಮೂಹ ನನೆಕೊನೆಗಳ ಮೆರೆದಿರೆ
ಕುಸುಮಮಾಸವಿಂದು ಬಂದು ಇಳೆಯನಾಳಲೆಳಸಿದೆ
ಮಾನಿನಿಯರ ಮನವನಿದೆ ಘಾಸಿಗೊಳಿಸಲೆಂದಿದೆ.

ಮದನಾವತಾರ

ಚಂದನದ ರಸದಿಂದ ತೊಯ್ದ ಬೀಸಣಿಗೆಯಲಿ
 ಬೀಸಲೆಚ್ಚ ರಗೊಂಡು ಎನೆ ಬಿಚ್ಚಿನೋಡಿ
 ವಲ್ಲಕಿಯ ಕಾಕಲಿಯ ಮೃದುಮಧುರ ಗಾನದಲಿ
 ಹಾಡಲೊಮ್ಮೆಗೆ ಕೇಳಿ ನಲಿದು ಗರಿಮೂಡಿ
 ಮುತ್ತಿನೇಕಾವಳಿಯ ಮಾನಿನಿಯರೊಲವಿನಲಿ
 ಕರೆಯೆ ಚೆಚ್ಚರದಿಂದ ಸುತ್ತ ಸುಳಿದಾಡಿ
 ಸ್ಪಷ್ಟ ಮುದ್ರಿತ ಮದನನಿಂದಜೇಯನವೋಲು
 ಕಾರ್ಯ ತತ್ಪರನಾದನೆಲ್ಲರೊಡಗೂಡಿ

ಕಾತರ

ಮಧುರ ಮಧುರಮೆ ವೆರಸಿ ಮಧುವಾಸವೈತರಲು
 ಮತ್ತ ಕೋಕಿಲ ಗಾನ ಮೈಮರೆಸಲು
 ಸುತ್ತ ಸೌರಭ ಸೂಸಿ ತೆಂಗಾಳಿ ಸುಳಿದಿರಲು
 ಮತ್ತೆ ಮಧುಕರವೃಂದ ಯೋಂಕರಿಸಲು
 ಕುಲವಧುಗಳರೆನೊಂದು ಕಾತರಿಸುತಿಹರಂದು
 ಮಾರನೆಚ್ಚರಗೊಂಡು ಮೆರೆಯುತ್ತಿರಲು.

ಕಾದಲ

ಕುರವಕದ ಹೂವಿನವೊಲಸಮಾನ ಕಾಂತಿಯಲಿ
 ಹೊಳೆವ ನಲ್ಲಿಯ ಮೊಗಕೆ ಮಾರುವೋಗಿ
 ನಲ್ಲನೈತಹನಳುಕಿ ಮಾರನುರುಚಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ
 ಪ್ರೇಮಭರದಲಿ ಮರೆದು ಸೂರೆವೋಗಿ.

ಲಲನಾಶೋಕ

ಹೊಸವಿಾಹದಿಂ ಸಿಮಿದರ್ ವೈನವಿರನುರೆತೊಟ್ಟು
 ನಯವಾದ ಹೊಸ ಬಿಳಿಯ ದುಗುಲವುಟ್ಟು
 ಅಗರು ಚಂದನ ತೊಡೆದು ಕತ್ತರಿಯ ಬೊಟ್ಟುಟ್ಟು
 ಹೊಳೆವ ಮುತ್ತಿನಹಾರ ಕೊರಳಿಗಿಟ್ಟು
 ಇಂತು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗತಿ ಚೆಲುವಾಗಿ
 ಮೆರೆವರೀ ರಮಣಿಯರು ರತಿಯರಾಗಿ

ಪ್ರಸಾಧನ

ಎದೆಯಲಿ ಚಂದನ ರಸದನುಲೇಪನ
 ಕೊರಳಲಿ ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿಹಾರ
 ಕಟೆಯಲಿ ಸುಂದರ ಕಾಂಚಿದಾಮ
 ತೋಳಿಗೆ ಕಂಕಣ ಕೇಯೂರ
 ಮೆಯ್ಯೊಳು ತೆಳ್ಳನೆ ರೇಸಿಮೆಯಂಬರ
 ಹಣೆಯಲಿ ಕುಂಕುಮ ಕಸ್ತೂರಿ
 ಇಂತಿದು ನವಮಧುಮಾಸದ ಸುಂದರ
 ರಮಣಿಯರೊಲವಿನ ಸಿಂಗಾರ.

ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ

ನವ ಕುಸುಂಭರಾಗದಿಂದಲರುಣಮಾದ ವಸನವುಟ್ಟು
 ಗೌರವಾಗರುಚಿರಮಾದ ಕಂಚುಕಗಳನೆವೆಗೆ ತೊಟ್ಟು
 ಕರ್ಣಿಕಾರ ಕುಸುಮಮಂಜರಿಯನು ಮುದದೆ ಕಿವಿಯೊಳಿರಿಸಿ
 ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಕುಂತಲದಲಿ ಮೊಲ್ಲೆ ಮುಗುಳ ಮಾಲೆ ಧರಿಸಿ
 ಕಾತರದಲಿ ಕಳನಳಿಸುತ ಕುಸುಮಬಾಣಹತ್ತಿಗೆ ನೊಂದು
 ಪ್ರಿಯರ ಸಂಗಸುಖವ ಬಯಸಿ ಪ್ರೇಮಸಿಯರು ಬರುವರಂದು.

ಪ್ರಗಲ್ಬೆ

ನಿನ್ನೆ ಇರುಳಲಿ ಮುಡಿವ ಕುಸುಮ ಹಾರವನಿಂದು
ಮತ್ತೆ ಮುಂಜಾನೆಯಲಿ ನೋಡಿದವಳು
ಆ ಹಾರ ಬಾಡಿರಲು ಅದನ್ನು ತುರುಬಿಂದೆಳೆದು
ಬೇರೊಂದು ಹೂ ಮುಡಿದು ಬರುತಹಲಿಹಳು

ಪ್ರಣಯ

ಅರಸಿನ ಕುಂಕುಮ ಶೋಭಿಸುತ್ತೆಸೆದು
ಕಣ್ಣನು ಮೋಹಿಸಿ ಬಳಿಸೆಳೆಯೆ
ಮದನೋದ್ವೀಪಕ ಪಾನವನೊಸದು
ಕೈಯೊಳಗಿರಿಸುತ್ತ ಸತಿ ಸುಳಿಯೆ
ಆ ಕ್ಷಣ ಆಮೋದಾವೃತನೆಸಿಸಿ
ನಲ್ಲಿಯ ನಲ್ಮಿಗೆ ಮನ ಸಲಿಸಿ
ತನ್ನನೆ ಮರೆವನೊ ಪುಳಕಿತನಾಗಿ
ಪ್ರೇಮದಿನಾಲಂಗಿತನಾಗಿ.

ಚಿನ್ನೆ

ಹೊಂದಾವರೆವೊಲು ಮೆರೆಯುವ ಮೊಗದಲಿ
ಬೆವರಿನ ಹಸಿಗಳ ಮಣಿಮಾಲೆ
ಮಿರುಗುತಲಿರುವುದು ರತ್ನಾ ಭರಣದೊ-
ಳೊಪ್ಪುವ ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿವೊಲೆ

ಪಾಪ

ನಡೆನುಡಿಯೊಳಲಿಸಿಕೆಯು ತಲೆದೋರುವಂತಾಡಿ
ಸಲಸಲಕೆ ಆಕಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ
ಮಾರನ್ನಿ ವಧುಗಳಲಿ ಬೇರೊಂದು ಹೊಸ ಗಾಡಿ
• ತೋರುವಂತೆಸಗುವನು ಎಂಥ ಮೋಡಿ !

ಲೀಲೆ

ನಿದ್ರಾಲಸ ವಿಭ್ರಮದಲಿ
 ನಡೆ ಎಡಹುತಿರೆ
 ಮದಿರಾಲಸ ಸಂಭ್ರಮದಲಿ
 ನುಡಿ ತೊಡಲುತಿರೆ
 ಕುಡಿಹುಬ್ಬಿನ ಚಾಲನದಲಿ
 ಕಣ್ ಕೊಂಕುತಿರೆ
 ಅಲಿಂಗನದಾತುರದಲಿ
 ಮೈ ನಡುಗುತಿರೆ
 ಪ್ರೇಮದ ಹೊಸ ಚುಂಬನದಲಿ
 ನವಿರೇಳುತಿರೆ
 ಮಧುಮಾಸದ ವಧು ಬಳೆಯಿರೆ
 ನಲಿವಾಗುತಿರೆ
 ಈ ಧರೆಯೇ ಸುರಲೋಕವು
 ಅಮರರ ಕಾಗುಲರೆ.

ಪ್ರೇಮ ಪೂಜೆ

ತಂಬುಲದ ಚೆಂದುಪಿಯ ಸವಿಗಂಪು ಸೂಸುತಿರೆ
 ಹೂ ಮುಡಿಯ ನಲ್ಲಂಪು ಪಸರಿಸಿರೆ
 ಕಸ್ತೂರಿ ಶ್ರೀಗಂಧವಂಗಾಂಗವಾವರಿಸೆ
 ಉಸಿರ ಸಾಸವನೆಲ್ಲ ದೆಸೆಗೆ ಸೂಸೆ
 ಚೆಲುವು ದೇವರಸಿಂದು ಒಲುಮೆ ಹೂಗಳನೆರಚಿ
 ಪ್ರೇಮಪೂಜೆಯನೊಲಿದು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿ
 ನಲ್ಲನಲ್ಲಿ ಯರಿಹರು ರಸಜೀವದೋಜೆಯಲಿ
 ದೇವಲೋಕದ ದಿವ್ಯಗಾನ ಹಾಡಿ.

ಸ್ವಸ್ತಿ

ನಾಮರದ ಚಾರುತರ ಮಂಜರಿಯೆ ಶರವೆನಲು
ಶೋಭಿಸುವ ಕಿಂಶುಕವೆ ಚಾಪವೆನಲು
ನೋರೆವ ಭೃಂಗಾವಳಿಯೆ ಮೆರೆವ ಸಿಂಜಿನಿಯೆನಲು
ಅಕಳಂಕ ಚಂದಿರನೆ ಭತ್ತಿಯೆನಲು
ಸುಳವ ಮಲಯಾನಿಲನೆ ಮತ್ತವಾರಣಮೆನಲು
ಕುಕಿಲಿಡುವ ಪರಭೃತವೆ ವಂದಿಯೆನಲು
ತ್ರಿಜಗವನು ಗೆಲ್ಲತನು ಚೈತ್ರನೊಡನೈತರಲಿ
ಕಾಂತೆ ನಿನಗಾವಗಂ ಮುದವೀಯಲಿ.

~*~

ಈ ಲೇಖಕರ ಇತರ ಕೃತಿಗಳು

ರಾಗಿಣಿ (ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ)

ಜಹನಾರಾ (ಕಥನ ಕವನ)

ಮೇಘದೂತ (ಅನುವಾದ)

ಗಗನ ಚುಕ್ಕೆ (ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ)

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ (ಜೀವನ ಚರಿತೆ)

ಹೊಸ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

ಬೆರಳ್ ಗೆ ಕೊರಳ್ (ನಾಟಕ)— ಕುವೆಂಪು.... ರೂ. ೧ ೦ ೦

....ಆದಿಪರ್ವದ ನೀರಸವಾದ ಏಕಲವ್ಯೋಪಾಖ್ಯಾನ 'ಬೆರಳ್ ಗೆ ಕೊರಳ್' ನಾಟಕದಲ್ಲಿ....ರಸದ ಬುಗ್ಗೆಯಾಗಿ ಹಿಗ್ಗಿದೆ....ರಸಿಕರ ಕಲ್ಪತರುವಾಗಿದೆ. —ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಸಂಚ.

ಶ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋದಯ ಮಹಾಪ್ರಗಾಢಾ—ಕುವೆಂಪು ೦ ೮ ೦

(ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ) ರಸನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ ಮಹಾ ಗೀತೆ ಇದು. —ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಸಂಚ.

ಷೋಡಶಿ (ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳು)—ಕುವೆಂಪು ರೂ. ೧ ೮ ೦

ಶೃಂಗಾರರಸ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ಸಂಗ್ರಹ ಒಂದು ಮಧು ಕುಂಜ ಮಂಜರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ....'ಕೊಳಲಿ' ನ 'ಗಾನ' ಮತ್ತು 'ನವಿಲಿನ' ನ 'ನೋಟ' ಪ್ರಿಯವಾದ ವಾಚಕವೃಂದಕ್ಕೆ 'ಷೋಡಶಿ' ಪ್ರಿಯವಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ -ದೇಶಬಂಧು.

ನವಿಲು (ಕವನಸಂಗ್ರಹ) ರೂ. ೧

ಕಲಾಸುಂದರಿ (ಕವನಸಂಗ್ರಹ) ರೂ. ೧ ೮ ೦

'ನವಿಲು' ಈ ಹಿಂದೆ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು ಈಗ 'ನವಿಲು' ಮತ್ತು 'ಕಲಾ ಸುಂದರಿ' ಎಂಬ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಗ್ರಹಗಳಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ—ರವೀಂದ್ರನಾಥರಾಕೂರ್ ರೂ. ೧

ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯ—ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಮಗ್ರಿ—ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಚಾರಕ—ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯ—ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ—ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ—ಸೌಂದರ್ಯದ ಬೋಧೆ ರವೀಂದ್ರನಾಥರಾಕೂರರ ಈ ಏಳು ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಎ ಎನ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ ಎಂ ಎ., ಪಿ. ಎಚ್. ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿ

ಕಾವ್ಯಾಲಯ * ಪ್ರಕಾಶಕರು * ಮೈಸೂರು